

150

C-28-2714

1

Acte 1^e

Arm.	Pres.	C.	N.
189	I	A.	7.

A grans mals...

Comedia en dos actes,

Original y en prosa.

R. Jofre'

1850

1850

1850

1850

11

Personatjes.

=

Lluïsa.

Carne.

Amelia.

Una Gitana.

Angelina. (Vena.)

Sr^r Marsal.

D. Francisco.

Leandro.

Felix.

Julio.

Peret. (Criat.)

Sr^r Marti.

Epoca actual.

L'acció á Sarrià. Dreta y esquerra del actor.

Parasiticae

=

Alnus

Cornus

Quercus

Ulmus

Amelanchier

Malus

Prunella

Sorbus

Salix

Betula

Populus

Salix

Spina

Spina n. Spina

Acte primer.

=

La escena: Un jardí; al foro el reixat d'entrada,
a l'esquerra una glorieta. Bancs rustics,
cadiras, balancins, tauletes, etc. etc.

Sortidas y entradas, dels personatjes, esquerra.

Escena I.

D. ^{Francisco} Ferrer y Senyor Marsal.

Fran = No, no; per ara no pensa ab casori.

Mar = Creume, fes lo que t' dich.

Fran = Vols dir que...? (*s'assenta.*)

Mar = Si, home, si. La cridas, y li dius:
Amelia, el senyor Fulano...

Fran = Y aquest senyor Fulano; ahont es?

Mars = Soy, tu no trovarias... ~~oigua~~

Fran = Aigua a mar?...

Mars = No; vi al cellè. Aquest senyor fulano, zoch jo.

Fran = Bravo! Magnífich!

Mars = Li dius: nevoda estimada...

Fran = Celebraré que la presente...

Mars = ... El senyor Fulano, jo; m'ha demanat la teva ma, y jo li he concedit confiant en que tu, com a nevoda reconeguda, no voldrias contradir la voluntat del teu oncle.

Fran = Li diré tio, eh?

Mars = Pst!... es igual; això no crech que pugua contribuir al bon resultat de la cosa.

Fran = I què més? (Pausa.)

Mars= Pues, que'm sembla que aquest plan, es un mal plan.

Fern= Bò!

Mars= No massa!

Fern= Digas.

Mars= L'Amelia s'ho creurà com si fos cert...

Fern= I els altres també.

Mars= No muy dir això. I creyentsho, estich mes que segur, que contra la seva voluntat, se sacrificaria sens dir un mot. No adalantariam res.

Fern= Pero com no es veritat.

Mars= Pero com ella s'ho creurà, no serà facil que per altre partes determini a... Aja, ja! Ara si! El plan el mateix; pero ella no ho ha de sa-

ber per nosaltres, sino per boca de
gauro.

Fran = Si t'entench? ...

Mars = Soy, tu no trovarias ...

Fran = Vi al cellè?

Mars = No; moscas al sucre! Escolta: Quant
prenquem el café, tu y jo, us que-
dem sols, a n'aquesta tauleta...

Fran = Bueno.

Mars = ... Parlem del assumpto ab tota la for-
malitat possible, fent per manera
qu'ells, al vol pesquin...

Fran = Pesca'l vol? ...

Mars = ... alguna paraula.

Fran = Ja.

Mars = ~~Es clar! Tu tens confiança ab el~~
Fem qu'el Peret s'enteri de la con-

5
versa, y al seu compte correrà
~~Font?~~ el pregonarlo.

Fran = Ja ho crech! Es una cotorra...

Mars = Donchs ell pot ajudarnos perfecta-
ment, sense saberho.

~~Fran = Vols dir?~~

~~Mars = Si, l'enterem del cas, y que fagi
creurer que ha sentit... Deixaho~~

~~per mi.~~

Fran = Vols dir qu'ells enterarà...?

Mars = Això; de que jo t'he demanat
l'amelia...

Fran = La ma?

Mars = Si, home si.

Fran = Ben pensat.

Mars = Ells protestaràn, y Deu nos engrant
de una revolució d'aquella co-

lla de dimonis.

Fran= Ja ho pots ben dir. Però creus que 'ns donarà 'l resultat que 'ns proposem?

Mars= ~~Si~~ Vols una noya enamorada?... Si? Donchs fes-la casar ab un com jo.

Fran= Enamorada del seu marit.

Mars= No, d'un jovernet

Fran= Ah!

Mars= Com si ho sentis. Ab aquell vell!... Referintse a mi, m'entens?...

Fran= Vell?... no tant...

Mars= Vaja no't vulgas fer jove...

Fran= Ja, ja, ja!

Mars= Mica mes, mica menos, tenim els mateixos.

Fran= No, noy; jo tinc els meus.

Mars = No t'els envejo.

Fran = Si jo. Quedem aixis?

Mars = No, arsentats, no.

Fran = Home... formalitat...

Mars = Vols callar?... Anem a ~~posar a~~
^{n'al} ~~l'antona~~ ~~al corrent~~ ~~del assumpte~~.

Fran = ~~Peris ratio.~~ (*Permittis.*) Si, si.

Escena II.

Els mateixos Felip y Leandro.

Felip = Que no volen pendrer café?

Mars = ~~Si~~; Desseguida venim? (*Mittis.*)

Felip = Que t'sembla?

Lean = No'm sembla mal; pero pots comptar que a n'aquellas no'ls semblarà tant be com a nosaltres.

Felip = Oh, la qüestió es que no s'en enterin.

Lean = Això ja es un xich mes difícil.

Felip = Demostri enterament que eualsevol
assumpto...

Lean = Fens raho.

Felip = Es clar. Aixis...

Lean = Calla; ja ho tinch!

Felip = Digas.

Lean = Un dia d'aquets es probable que
tinguem d'anar a Lleyda, si vo-
lem activar la compra dels
terrenos dels Garsis.

Felip = Cert.

Lean = Adelantem els aconteixements
per medi d'una carta...

Felip = Apócrifa?

Lean = Si mes ni menos. El dijous co-
mensan las festas.

Feliç = Dijous es San Fermín.

Lean = Endevinat!

Feliç = Pero es precis serhi un parell de
dias abans, del contrari no tro-
bariam una mala habitació en
tot Pamplona.

Lean = Res, cops al bulto y lo dit, dit.

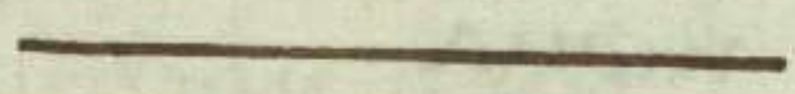
Feliç = Donchs demà passat, al primer
tren en marxa.

Lean = No'n parlem mes. Preparem...

Veus = (Dius.)

El señor Marsal! El señor Marsal!

Feliç = Mitis!

Escena III.

Dits: Luisa, Carme, Amelia, Angelina S^a Marsal, D. Francisco, Peret.

Peret = Senyors, quant tinguin gust, el cafè
està a punt.

Leau = Ja pots portarlo.

Feliç = Anemhi.

Amelia = A la glorieta.

Varios = Si, si!

Lluisa = Porti unes cartes, Peret.

Peret = Molt be diu. (*Mitis.*)

Carme = Per què?

Lluisa = Farem la mona. Ja, ja, ja!... Que
no li agrada, senyor Marsal, ju-
gar a la mona?

Marsal = Prou...; pero...

Angeli = Un cop l'any, oy?

Marsa = Això es.

Angeli = Com jo; per Pascua.

Marsa = (~~Peret~~ Francisco; desitjaria parlar-te
un moment a solas... *(Com apart però que no
sentint els altres.)*)

Francis = (A las tevas ordres.) (Igual.)

Amelia = Peret. ~~Peret~~ Cafè! (Cridant.)

Tots = Cafè! Cafè! (Van tots cap a la glorieta)

Luisa = (Secrets?....) *menos d'Francisco y Marsal.)*

Amelia = Que no venen, vortès?

Marsa = Al moment. (~~Que bonica!~~....)

(Para en Peret ab serveys de cafè.)

Francis = Peret, deix dos serveys a n'aquesta
tauleta.

Peret = El pendran aquí?

Marsa = Si, nosaltres dos.

Peret = Ben fet. Aixís el jovent no 'ls amo-
linarà. (*Deix dos servcys y 'ls servcix.*)

Marsa = En bons modos ens has dit vells.

Peret = Dispensin... no es així...

Leandri = Peret!

Peret = Ab permis...

Marsa = Ves, ves.

Peret = Volant! (*Va a la glorieta.*)

Franci = Preng ~~un~~ arriento.

Marsa = Gracias. (*Señuen y prenen café.*)

Fots = Ah!.... (*Aplausos al entrar Peret a la glorieta.*)

Lluisa = Las cartas.

Leandri = Quina pressa.

Feliu = Primer el café.

Amelia = Dóna, dóna. (*Per las cartas.*)

Ange = Si, tieta, si.

Felie = Que poca paciencia.

Ameli = Aixis.

Lluisa = *(Com si dongues cartas.)*

Per tu, per tu, per tu...

Carme = Da has tret las rotas?

Lluisa = Si. Per tu, per tu y per tu. Da es-

tan totas.

Variu = Parella, parella, parella...

Altres = Parella, parella, parella...

Amelia = Pren.

Leand = Ey, tu!

Carme = Que faig?

Francis = I donchs, que ~~festi oferia?~~ vols? ~~diuine?~~

Lluisa = Anuolina.

Marsa = Com?

Francis = No, son aquells que sempre estan
discutin. (*Parlan baix.*)

Felip = Dom. No, no! Aquella.

Peret = Vol ferme el favor!...

Carm = Tingui. Prou, prou!...

Felip = Dom l'empolla.

Francis = Home, m'en alegro! Da'ns faràs
coneixer la... (*Fort perquè ho sentint ells,
o en Peret quant passa.*)

(*Can una empolla a terra a n'als de
dintre la glorieta.*)

Lluisa = Desgraciada!

Came = Que has fet!

Ameli = Fui que m'has tocat el bras.

Francis = Que femia?

Leandro = Res, beneficis clàs. D'una empo-
lla ni hem fet quatre.

Francis = Fabalots! (*Parlan baix*)

Lluisa = Peret, porti una empolla d'aigua
ab glas.

Peret = Veig senyoreta. (*Surt de la glorieta y
fa mitis per la ~~tr~~ esquena*)

Francis = Es dir qu'es cosa feta? (*alt.*)

Marsal = No tant, no tant! Si depengues
de mi sol, ja ho crech. (*id.*)

Francis = Ah! (*Tempre ab igual to' els dos.*)

Marsa = Falta'l consentiment d'ella, de
la familia...

Francis = Com?... (*alt.*)

Marsa = Si, senyor. No es mes que un pro-
posit... (~~alt.~~) (*alt.*)

Amelia = Dolent! Donali aquella!

Felip = Ja! y que jo...?

Marsal = Be ho estich prou d'animat;
però temo...

Franci = ~~Explicat~~ Home, explicat...

(Passa Peret ab l'ampolla.)

Tots = Are!... (Al veurer a Peret.)

Marsa = Encare que no soch au cell de la
primera volada; sento aquí
dins un foch... (Al pit.) y tot percu Peret.)

Peret = De l'eau frapée! (Cridant.)

Franci = Donchs estàs enamorat de de bo'?

Mars = Si, senyor; ¿'I vols que t' digui d'
aquí?...

Franci = Home... (Matis Peret per l'esquerra.)

Marsa = De...

Tots = La Mona! La Mona! La Mona!

Marsa = Dimontris! Ens faràn mal de cap.

Segueix la farsa!

Franci = Estan d'humor. ~~Digni, digni!~~

Marsa = Si; ~~si~~: He vingut decidit pera demanarte la ma de la teva nevoda. *(Paret passa y escolta.)*

~~Paret~~ = *(Caram! Caram!...)*

Marsa = Que m'hi dius?

Tots = So, no! Prou! Altre cosa!

Franci = Quiin burgit!... Da veuràs per la meva part conforme...

Marsa = Oh, gracias! *(Paret fa mutis.)*

Franci = Pero de tots modos sondejare a l'amelia; per mes que bastarà que jo li diga que li conve...

(Turten els de la glorieta.)

Ellas = La corda! a saltà la corda!

Lean = Os cansaren.

Lluisa = No hi fa res!

Ellas = Papà! Papà!

Franci = Ja hi som! Anem dins, ~~en~~ Mar
sal, que aquets estan molt de
gresca.

Ellas = Papà! Papà!

Franci = Que voleu?

Lluisa = Que vingan aquí ab nosaltres.

Franci = Després. Anem, anem, sino son
prou capassos de ferros saltar
à la corda.

Marsa = Com vulgas.

Franci = Allà parlarem ab més llibertat...

Marsa = Fins luego.

Carne = Ens deixan?...

Franci = Femim que tractar d'algun ~~assum~~

assumptos...

Leand= Els esperem.

Marsa= Un moment. Repassar uns comptes...
(Mitis el dos, esquerra.)

Felix= No triguim.

Ameli= Bueno; ¿qué fem?

Lluïsa= Això es. Que fem?

Angeliz= (Firan un cercol que porta a' la ma.)

Columpiemnos?

Ellas= Si, si!

Felix= No, després de menjar no es higiè-
nich. Podriau marejarvos...

Ameli= Donchs un' altre cosa.

Ellas= Si, si!

Leand= Ja ho se!

Ellas= Digas, digas.

Lean = Tumar un cigarro!

Ameli = Vés!...

Carne = Vaya unes ocurrencias...

Lluisa = Ja pots dirho. Tens un marit
d'inventiva...

Carne = Mira que'l teu Felix...

Lluisa = Per algo han de ser germans po-
litichs.

Carne = Digas cunyats, es mes curt.

Ameli = Com quedem? A ningú se li ocu-
rreix res?...

Angelí = Inguem a cullir fruita?...

Carne = Deus volguer dir a menjarne.

Angelí = No... (*Agafa una pilota y juga.*)

Escena IV.

Els mateixos, Peret.

Peret = Puch retirar el servey?

Lluïsa = Si, ja pot, Peret.

Peret = *(a Lluïsa y Carme.)*

Senyoretas, ni ha grans nove-
tats!

Carme = Eh?

Lluïsa = I això, Peret.

Peret = No'm descubriran?

Lluïsa = I ara! *(fots van a ell.)*

Leand = Què hi ha?

Ameli = Què pasa?

Feliç = Qu' es?

Peret = Casi res... *(ab sorna.)*

Carme = Ho diu d'un modo...

Peret = Com que val la pena de recal-
carho...

Carme = Home, expliquis.

Peret = Donchs, pariu atenció: y vosté se-
nyoreta, Amelia, més que ningú.

Ameli = Tot justament jo?

Peret = Com que resulta ser la més inte-
ressada...

Lluisa = Vol acabar, d'un cop?

Peret = En primer lloch, senyoreta Amelia,
permetim que la felicithi.

Fots = Eh?...

Peret = Fa uns moments, Don Francisco,
- m'ha demanat que l'hi portés
uns cigarros, y al portarlosli, he
sentit, involuntariament, puig

ja saben que no volch curios...

Felicitat = Corrent.

Peret = Pues he sentit, *(a Amelia.)*

que 'l seu senyor tio, deya: "Per la meua part, si l' Amelia hi consent, cosa feta." això, dit ab cert to, m' ha cridat l' atenció, y... la veritat, he volgut ser...

Angelina = Tafané; oy?

Luïsa = Allí, tu; á jugar ab el cercol.

Amelia = Digui, digui. *(Múltiples Angelina jugant.)*

Peret = Alashoras el senyor Marsal...

Fots = Ell!

Peret = Si, senyors: ha contestat: Jo ~~he~~

l'asseguro, ~~he~~ Francisco, que si la senyoreta Amelia, vol ser la meua

esposa, la fare la mes felis de
la terra.

Leand = ¡j^oolé por el viejo verde!

Carne = Calla tu. ¿qué mes?

Peret = Pues, que'l seu papà na dit: "Jo hi
posaré la meva influencia y
crech que es més que possible de
realisar las tevas inspiracions."
Això es tot.

Lluisa = Com qui no diu res.

Peret = Ara espero que'm dispensaran
la mala acció...

Carne = Vol callà!

Peret = Ho he fet ab el bon proposit de
que ab temps, si tu na remey...

Lluisa = Gracias, Peret.

Peret = Francament, la senyoreta Amelia,
 i mereix molt més que un sesen-
ton.

Ameli = Quedo agrahida.

(Amelia va a sentarse en un banc
 retirada del grupo.)

Peret = He obrat aixis perquè vostès han
 sigut sempre molt bons per mi.

Leand = Be, noy!

Peret = Ab permis retirare el servey. So-
 bre tot no'm descubreixin.

Carme = Perdi cuydado. (Militi Peret, treyent tot el
 servey. † de dintre la gloria)

Ameli = (Pobre de mi!)

Carme = I aquella criatura, es capàs de
 consentir.

Lluisa = Qui sab?

Felix = No hi veig per tant, tampoch. El senyor Marsal es un home honrat a carta cabal; rich, y...

Leand = I vell; i no es això?

Felix = Uns quaranta cinch anys.

Lluisa = Tocats.

Felix = ~~Pero~~ Te el cabell ben negre y...

Leand = Postis.

Felix = Pero ^{gasta} ~~porta~~ una perruca molt ben feta. (*Entra Peret y retira'l servey de*

la tauleta.)

Carne = Que la porti al musseo.

Peret = Necessitan alguna cosa?

Lluisa = No. Dich: si. Fagi present a n' al senyor Marsal, qu' es massa vell

per aquestas cosas.

Peret = Semporeta...

Carne = Vagi, vagi, Peret.

Peret = Molt be. (*Mitis.*)

Iluisa = Noys; això no pot ser.

Carne = Es clar que no.

Pelux = Si ella ~~si~~ s'hi conformés, i per què

tenim d'oposar-nos hi.

Leand = Ja veuràs; l'Amelia, encare que

siga contra la seva voluntat, bas-

tarà que el papà l'hi proposi,

per' sacrificar-se sens' dir un

mot.

Iluisa = Com si no vegés.

Carne = Pero com nosaltres som aquí,

perquè no siga aixís, no serà.

Felix = Do crech que no es cap mal par-
tit.

Leand = Si cap bon senci.

Lluisa = Casathi si tant t'agrada!

Felix = Triudriam que divorciarnos tu y
jo... y francament no'm conve.

Lluisa = Tampoch li conve a l'Amelia.

Felix = Ella dirà; y en tot cas, estich a
las vortres ordres.

Carne = Aixis, home. ¿Per que no t'hi casa-
vas tu, ab una vella?...

Felix = Preguntho a n'aquesta.

Lluisa = Encontró una perla en su camino...

Felix = Alabat ru...

Lluisa = (Tapantli la boca.)

Calla; ordinariot!

Carne = Què fem?

Felix = Això vosaltres. Las donas teniu més inventiva per aquestas cosas.

Leand = Es clar.

Carne = Si que 'n tindrem un bon desembràs de vosaltres.

Felix = Consulten a l'Amelia... Tu; que fas aquí tant ensopida?

Ameli = No, no ho creguis...

Leand = No tingas por, conteu...

Felix = Ab tot y per tot.

— Escena IV. —

Dits, Peret.

Peret = Senyorets...

Felix = Què?...; Que t' volen casar ab una
vella, potser?

Peret = Res d'això.

Felix = Què hi ha?

Peret = El senyoret ^{Julio} Arturo; l'amich de
vostès.

Felix = Hojas, us deixem un moment.

Lean = Si; luego som ab vosaltres. Penseu
mentres.

Felix = Això, busquen algun medi...

Carne = Cuyten.

Felix = Volant! (*Mitis els dos.*)

Lluisa = Adios, paloma mensajera!...

Carne = I tu, ¿que pensas?

Ameli = Do?

Lluisa = Si, tu.

Ameli = No ho se... Estich aturdida.

Lluisa = No siguis tonta. Quant arribi
el cas deus protestar.

Carne = Es clar, dona.

Ameli = No gosare.

Lluisa = Donchs mira, per tu faràs.

Carne = Ves, i qui t'hi obliga?

Amelia = L'agrahiment. El vostre papà, des-
de que vaig quedar h'orfana, m'
ha tingut sempre ab vosaltres, y
m'estimat, no com una nevoda,
sino com una filla.

Carne = No ha fet mes que cumplir ab
el seu deber.

Lluisa = No n faltava d'altre...

Carne = Per lo tant, si t'estima com a

una filla, tu déus pagarli ab
igual moneda.

Amel = Da ho faig.

Carme = No. Ab el teu modo de procedi do
narias provas de tenirli mes res-
pecte que amor.

Amel = No, no ho creguis; l'estimo, potser
no tant com vosaltres, pero molt,
molt!...

Lluis = Si, ja ho sabem, y per aixó t'estimem
com una germana.

Carme = Vaya! I si t donem concells, es per'
el teu perordre; perquè si arrive-
ssis á ser desgraciada, la teva
pena seria la nostra.

Lluis = ¿Vols que li diga jo, à n'al Papà,

que tu, no farias bonas migas,
com diuen els castellans, si't
casavas ab el Senyor Marsal?

Amel= No, per Deu! s'enfadaria y no vull
donarli el mes petit disgust. M'
hi casare... y el cel me donara
forsa y resignacio... (*Plorosa.*)

Carm= Bah! no plorem y...

Lluis= ¿que?

Amel= Res; no'n parlem mes. Deu...

Lluis= No ho vol, y no sera. Ara vech jo
que m'hi oporo!

Amel= Lluisa... El tio s'enfadara...

Carm= Dos treballs. Despres, el papa es ge-
neros... Anemlo a empendrer no-
saltres dugas... l'hi dihem cla y

net y...

Lluís = Do crech que lo millor seria buscar un medi...

Amel = Què vols dir?

Lluís = Que sigui ell que t dongui carbassas a n'a tu.

Carne = Això ja'm sembla mes dificil.

Lluís = Que dius? Nosaltres tres, ben avinudadas, som capassas per tornar al home mes perfet, en el seu primitiu estat.

Amel = Com?...

Lluís = Si; ferlo tornar mico!

Amel = I en Felix y en Leandro, que ni diuen?

Lluís = Qu'es una exagellada com cualse-

volaltre.

20

Ame = Lo mellor es fer lo que
diu en Felip.

Joh = Qui?

Elui = Ferli pendrer un cany?

Ame = Sempre exàs d'humor.

=
Escena 6^a

=
El maiencor Felip Peret

Julio. Sr Marsal.

=
Mar = Ja som aquí!

Feli = (Ara es l'hora!...)

Julio = (Si)

Feli = Senyor Marsal. Vinga a veure
el peñes. Ja venia com li

agradaràn! Tenen uns
colours...

Tots = Si anemhi! Anemhi.

mas = Vaju Dondis!..

Amel = Ay! pobre Genyor Marsal

Tots Agui! Agui!

(Van tots corrents cap
al port sent gran esta-
lot)

Fello

Acte segon.

=

L'escena representa una sala-dormitori. Al fons
do un llit parat ab pabelló, tauleta de nit; tot
elegant. Portas a' dreta y esquerra. Una tauleta
ab recado d'escriure y varios papers de música.

Cadiras, butacas y altres objectes propis.

Escena I.

Lluisa y Amelia; luego Peret.

Lluis = El senyor Marsal, vindrà luego
a saber la teva resposta. ¿Qué
pensas contestar?

Ameli = No ho se.

Lluis = Jo si.

Anel = Dirli que no?

Lluís = Sense dirli.

Anel = Com?

Lluís = Finch el meu plan.

Anel = Si dona 'l resultat dels altres... Es molt tossut. No m'explico com ab tantas com n'hi hem fetas encare no hagi desistit.

Lluís = Digali clà y net, donchs.

Anel = Això no; may!

Lluís = Pensa que n'Julio t'estima...

Anel = De ho se, y jo tambe a n'ell.

Lluís = Animo, dona!

Anel = Ara es mes dificil que may. El senyor Marsal, per fi s'ha declarat, el tio, també m'ha parlat ab aquest sentit...

Lluis = De tots modos, deix que per ultima
vegada fagi una prova.

Amel = Qu'es?

Lluis = Da ho sabrás. Pel moment, el Peret
que t'acompanyi, y vas à passar el dia
à casa las Comas.

Amel = Vindrà per la resposta.

Lluis = Deixmel per mi.

Amel = No, no potser!...

Lluis = Alashoras, no diguis qu'estimas à
n'an Julio.

Amel = Si, y molt! Da fa temps.

Lluis = Vols casart'hi?... dochis deixme fer.

Amel = Lluisa...

Lluis = Res. Peret! (Cridant.)

Peret = Què mana?

Lluís = Acompanyi a la senyoreta allà ahort
li he dit.

Peret = Esta bé.

Lluís = I muxoni!

Peret = Perdi ciudado. Seré sort, cego y mut.

Lluís = I tu, Amelia, no t moguis d'alli,
fins que vinguem a buscarte.

Amel = Serà inutil.

Lluís = Da ho veurem. Apa, adios.

Amel = Veyam que serà? Adios. (*Multa dicta.*)

Escena II

Lluís y Carme.

Carm = Ahont va l' Amelia?

Lluís = A pasà'l dia a casa las Comas.

Carm = A sant de qué?

vol altra.

Carm = ¿ ens ajudaran.

Amel = Evidemlos?

Lluís = Després. Ara estan ab en Julio...

Carm = ¡En Julio!

Amel }
Lluís } Què?

Carm = Ves, què. Qu' aquest si que seria
un bon partit per tu.

Amel = El Carme...

Lluís = Per què no?

Amel = Soch pobre...

Carm = No tant, no tant... tindrás un dot
mes que regular.

Escena VI.

Las mateixas; Leandro, Felip, Julio.

Lluís = Felix.

Felip = Que vols?

Carme = Leandro.

Lean = Que hi ha?

Carme = Veriu. Vostè també, Julio.

Julio = Senyoras... als pens de vostès.

Ellas = Gracias.

Julio = ¿Vostè, Amelia, com segueix?

Ameli = Molt be y...

Lluís = Aproposit. Seguiu; ey! si no hi te-
neu inconvenient...

Ameli = (No parlis pas d'això ara...) (a Lluís)

Lean = Que?... tenim secrets?... (Seuen.)

Amel = No, no creguis.

Felix = ~~At~~!; Que no ho sabs, Julio?

Julio = No pas tot.

Felix = Casem a l'Amelia.

Julio = Ah!...

Amel = Felix...

Leau = Caram! y per que no ho pot saber?...

En Julio es amich de confiança...

Julio = Agrahint.

Carm = Si, si; aviat.

Julio = Amelia, la felicito... y... creguim que

ab tot lo cor li desitjo tanta felicitat

com per mi mateix.

Lluis = No correm tant... Encare qui sab?...

Julio = Vol dir?

Carm = Això; qui sab? S'han de firmar els

capitols matrimonials...

Julio = No vuy suposar que vosté, per quies-
tíó d'interessos...

Lluís = Per aquesta part es riquíssim!

Julio = Comprench...

Carme = Si; pero te mes anys que millons.

Julio = Ja ho suposo.

Lluís = Es un velllet molt agradable.

Fots = Ja! ja! ja!

Julio = Un senyor d'edat?...

Amel = Aixó si qu'es tallarme un vestit á
las mevas barbas.

Lluís = Pero ni ha un inconvenient.

Julio = Millor! ay, malo!

Carme = Com quedem, malo ó millor?...

Julio = Volia dir, ¿quin es?

Reliq = Ah!

Lluís = Que l'amelia, no està massa con-
forme...

Julio = De veras? *(Alegre.)*

Foto = Eh!...

Julio = Quina llàstima!... tan bon partit,
segons diuen... *(Diminuant.)*

Lluís = Molt; pero jo prefereixo un mal zen-
ze, qu' un bon partit!

Julio = Potser l'interessada!...

Carm = També.

Julio = Si aixó es cert, Amelia, no crech que
ningu l'obligui a sacrificar-se...

Lean = Es clar. No comve?... es diu y fora,
rodeigs...

Julio = Natural.

Carme = Te por que 'l papá, com es ell que s'

- ha compromès...
- Julio = No's disgusti... entench.
- Lluís = Es lo que deyam. Buscar un medi,
per que l'interessat, qu'es un amic
del papà, bonament desisteixi, d'
aquest descabellat proposit.
- Julio = Ja, un medi?...?
- Carm = Aixó es.
- Lean = Quin?
- Lluís = Si'l sapiguessim no hauriam de
menester els vostres concells!
- Julio = Em permeten una pregunta?
- Lean = Digas.
- Julio = Vostres, ab lo que's veu, volen, per
salvar la responsabilitat de Don
Francisco, que aquest senyor, ... com

se diu?....

Amel = Marsal.

Julio = Just. Renunciali a la paraula empenyada, aixis bonament...

Lluís = O malament. La qüestió que com-
prengui qu'es un disbarat un casa-
ment tant desigual.

Julio = De tots modos s'ha de procedi ab
politica.

Lluís = Si; pero una politica radical.

Julio = Deixinme pensa un moment.

Felip = Si, home si. Tu qu'ets un bon mate-
màtic, ves, si entre cantitats posi-
tives y negatives, trobas una
ecuació...

Julio = Ab permis... (Va a un bancu retirat.)

Carme = Si, vagui.

Lean = ¡Que Deu t'illumini!

Amel = Ves que pensarà en Julio...

Lean = És un amic formal, y...

Amel = Què?

Lean = Que fóra un gran partit per tu.

Lluís = És lo que deyam.

Felip = Tens raó. ¿Que no t'agradaria?

Amel = No's burleu de mi. Penseu que
soch sola...

Carme = Sola?... Ingrata! y nosaltres?

Lean = ¿Ara? ¿No t'estimem tots igual
que a una germana?

Felip = No faltava més!

Lluís = ¿Seràs ditjosa encare que siga
contra la teua voluntat!

Ameli = Gràcias, gracias; amichs meus!

Lluís = Da veureu. Pensem alguna cosa no-saltres, que no sigui sol en Julio à trencarse el cap.

Lean = Que cavili. A ell més que a ningú, li comvé, que l' senyor Marsal, si es vol casar, que's casi sol.

Carri = Gents, Amelia?

Fots = Da, ja, ja!

Lluís = Quina indirecta!...

Julio = *(Creyent que riuhien d'ell.)*

Da ho trovaré, ja ho trovaré... Calma, calma...

Felip = Cavila, noy!

Lluís = Do crech que deuriam comensar per amohinarlo.

Carme = Com⁹?

Lluís = Molt sencill: Vulgas, que no vulgas, ferlo venir ab nosaltre, tot caminant, à un excursió al Tibidabo.

Feliç = Dona, això seria convidarlo à bodas!

Lluís = Si, si ho fessim sense com và ni com costa. Demà à las dotze, quant el sol ab los seus raigs daurats. inunda. de...

Carme = Llum la terra?...; Quanta poesia!

Lluís = Molta poesia; pero una calor, que si no arriba à dalt ~~en~~ asfixiat, no n'hi faltará una décima de grau.

Carne = ¿Nosaltres hi arribarem tant fresquets...

Lluís = ¿Vols comparar la nostra agilitat ab ell, que a lo menos fa tres quintas?

Ameli = No tant, no tant!...

Felix = Si un bucoy...

Lean = ¿Si no resisteix?

Lluís = A las horas... el fem jugar al foot-ball; fer gimnasia, al culumpio; fins que reventi de cansat, o d'una cayguda! Li amaguem la perruca; li trenquem las ulleras... en una paraula; ferl'hi ~~¶~~ passar la seca, La Meca y La Vall d'Endorra!

Feliç = No t'creguis que si'us hi possessim
de punt, potser si, que'us eviaria
à dida!

Ameli = Ay! Tan de bo'!

Leau = És clar, que no hem de fer. Mans
à l'obra. Anemto à buscar, y co-
mensarem pel martiri del co-
lumpio.

Feliç = És si tallessim una corda?...

Fots = És ara!...

Feliç = És una broma.

Caru = Cridemlo!

Iluis = Si. Lo qu'es de passichis no n'hi
faltarán!

Fots = Anem! Anem!

Julio = De que's tracta? Tenen algun plan?

Lluís = Aixís, aixís... ¿Vosté?

Julio = Un; pero...

Ellas = Digni.

Julio = Voldria abans consultarho ab en Felix y en Leandro.

Lluís = Da'ls deixarem sols. ¿No es aixó lo que volen?

Julio = No, senyoras... Com que' m sembla algo atrevit...

Carm = Anem?

Lluís = Si; farem un ramet.

Aneli = Sobre tot, prudencia...

Felix = Deix fer y animat.

Lluís = Vagin, no fassin compliments.

Julio = Ab permis, donchs... (Mitis ells tres.)

(Ellas van al foro, dret a la verja.)

Lluís = *(Tot marxant a Amelia.)*

Riu, dona, riu; que tot s'arreglarà!

Arriban al foro, obran el reipat y

apareix un Gitana.

Escena VII.

Las mateipas, Gitana.

Gitana = *Desde fora l' reipat.*

Bueno dia luceriyó. ¡A cuar
de la tre gracia le igo la guena-
ventura?

Ellas = Da, ja, ja!

Gitana = Se la igo, moreniya? *(A Lluisa.)*

Lluisa = *(Apa Amelia!...)*

Gitana = Deme usté esa maniya y en eya

voy à leé à usté er galán que
está loco por esos ojos de cielo.

¡Se la igo, señorita!...

Luis = Quina idea!

Cam = Qué?

Luis = Entre usted Buena mujer.

Gitan = ¡Benditos sean esos labios de rosa!

Luis = Aquí. Sientese.

(*Entra la gitana y se sienten totas.*)

Amel = (Si ve 'l tío? ...)

Luis = (¿ qué?) Junto à nosotras. (*Hoja.*)

Gitan = Son ustede tan hermosa como amable!

Cam = Gracias.

Gitan = Deme usté su mano...

Luis = No, no se trata de eso.

Gitan = Como no? Si le voy à adivinar
hasta lo que tiene escondido
en el último pliego del corazón.

Lluis = Dejemos al corazón, y diga: ¿Quiere usted ganarse cinco pesetas?

Gitan = Excelentísima señora!... ¿Se burla usted de mí?

Lluis = No; hablo formal!

Gitan = Pues ya lo creo. ¿Que bien van à comer hoy mis pobres angelicos!
Puede usia mandar cuanto quiera.

Carm = ¿Que pensas fer?

Amel = Lluisa?...

Lluis = Deixeme. usted comprende el catalán, verdad?

Gitan = Lo mismico que er casteyano.

Lluis = Pues se trata de un viejo...

Gitan = Si está usté hablando en casteyano puro...

Lluis = Te ralió.

Gitan = Claro que tengo rason.

Lluis = Donchs escolti: Aquesta zenyoreteta, aquí ahont la veu...

Gitan = Es un angel, ¿no es eso?...

Lluis = Si. ¿Volen casarla ab un diable.

Gitan = Jesu, Maria, Doze!

Anel = Per Deu!...

Gitan = Vaya un disparate!... Er diablo!...

Lluis = El diable, ab forma d'un vell rich!

Anel = Pero dona!...

Lluis = Calla, Amelia! Ab això nosal-
tres...

Gitan = (A Amelia.)

Comprendo. A ver demé usted
esa mano. (L'Amelia l'hi dona.)

Ustè... se llama Amelia; esa li-
nea no puede mentir.

Ellas = Da, ja ja!

Gitan = ¿Ustè, no quiere à ese vejestorio,
verdà?

Aure = No, no...

Gitan = Si es infalible!... Ve esas dos lineas
que se juntan...

Lluis = Vera usted. Anem al cas.

Gitan = ¿Que hay que hacer?

Lluis = Vostè's queda per aquí aquestsos

vols y d'aquí un' hora nosaltres

serem a la porta y vostè entra...

Jo li presentaré...

Gitan = Ja: al estafermo?...

Lluís = Just. Vostè li diu la bonaventura.

El seu nom es Marsal... ah! porta

peruca postissa. Com ja li he

dit, pretén casarse ab l'Amelia,

qu'es aquesta senyoreta. ¿Me ha

comprendido?

Gitan = A las mil maravillas.

Lluís = Vostè...

Gitan = Queda de mi cuenta. Jo le ase-

guero a usted, que no se casa...

Le diré que su novia ama a otro...

descuideren ustedes, ¡ya yevará!

buena lección.

Luis = Tome usted. Confiamos...

Gitan = Cum que gitánica soy honrrá;
no quiero er dinero hasta haber-
lo ganao.

Luis = No li fares. Fingui. (*Li dona diners.*)
Ara ja sab lo que deü fer.

Gitan = Mil gracia. Cuando quieran, no
tienen ma que agitá un pañuelo
asin al aire y...

Carme = Bien.

Gitan = Hasta luego. Que Dios guarde a la
mosa rumbosa!

Ellas = Adios.

Gita = Adios ramito de flore! (*Mitis.*)

Ellas = Ja, ja ja!...

Anel = Finch una por!...

Carne = Ca!

Ilusa = Anem a fer el ramet de flors. (*Mitíndets*)

Escena VIII

Felix, Leandro, Julio. (*Per l'esquerra.*)

Julio = Ja que dihen qu'ella no s'atreviria,
no queda més remey que'l plan
que jo he pensat.

Felix = Problem.

Lean = No se...

Julio = Desenganyat. Els senyors de certa
edat solen ser molt celozos...

Lean = I els joves també.

Julio = Anem al casa. Suposem que aquest

senyor ve aqui, y en un moment
dat, fa un, que's trobi a la qu'ell
pretè, ab colochi amoros ab un sub-
jecte que no es ell.

Lean = Explicat, explicat.

Felip = Molt sencill: Un amic de confiança,
simula fer l'amor a l'Amelia, y
en aquell moment es presenta'l
senyor...

Felip = Marsal?

Julio = Just. El sentir aquell idili, no crech
que li fagi gaire gracia, y lo mes
probable es que li agafi en tot lo
cos una mena de frisausa, una
es pecie de picor, que li obligui
a rescarse tot ell y...

Lean = Particularment al cap, eh?

Felix = Noys que volem que os diga?...

La dignitat de la noya...

Lean = Deixat de brochs! La qüestió es que fagi efecte. A grans mals...

Julio = Grans remeys.

Felix = Potser el papà...

Lean = El papà? ... Tu també?

Felix = Nada; donchs, mans a l'obra.

Julio = Sa ho dius tu. I l'amich?

Lean = L'amich? ...

Julio = Si, home! El novio portis; ahonts es?

Felix = Vaya un apuro...

Julio = Qui?

Felix = Qui? Tu, home, tu!

Julio = Querno!

Feliç = En tot cas ell.

Lean = No' us ni pensem més.

Julio = Home...

Lean = Ahont son aquellas?

Julio = Que vols explicarlos?...

Feliç = Natural.

Julio = Donchs jo soch del paré que ni ellas
s'en enterin.

Lean = Vols dir?

Julio = Si. Vosaltres sols teniu de procurar
que jo'm quedi un moment^a solas
ab l'Amelia. Lo demés queda del
meu compte.

Feliç = Tu mateix.

Lean = Veyam si resulta de veras aquesta
broma...

Julio = Qui sab? ...

Lean = No fora mal.

Fots = Da, ja ja! ...

Escena IX.

Els mateixos, Luisa, Carme, Amelia.

Lluis = Ja coneix que la cosa marxa.

Carme = A lo menys per las mostres...

Lean = Si, noyas, si.

Ellas = Digueu, digueu!

Felix = Calma, calma.

Lean = Ja ho sabreu.

Ellas = Ara, ara!

Lean = Callen, que venen!

Lluis = Dissimulem.

Escena X.

*Dits Senyor Marsal y D. Francisco y
Angelina que ve corrent ab un secret.*

Mars = (Algo estan tramán...)

Fran = (Be ho sembla.)

Carm = Da han parlat prou de negocis?...

Fran = Per avuy...

Lean = Senyor Marsal: Finch el gust de
presentarli al nostre amic don
Julio Mirambell.

Mars = Molt senyor & meu...

Lean = Don Joseph Marsal, amic d'infan-
cia del papá.

Julio = Reconeguin per un amic.

Mars = Gracias. Repeteixo. (*Parlan baixs ells sols.*)

Lluís = (Cridem la gitana?)

Carm = (Si, bona occasio.)

Amel = (Per Deu!...)

Lluís = (Fes el senyal, ara qui estan distrets?)

(Carme va al foc y fa el senyal.)

Fran = També podriam discutirlo assentats.

Felix = Fe raho el papà.

Mars = I vostres senyoretas, ¿que fan tant re-
tiradas?

Lluís = Aburrimos.

Mars = Com?

Carme = Natural. Els nostres marits sols ser-
veixen per jugar a caramibolas.

Mars = I donchs; han de buscar distraccions
per las senyoras.

Escena ~~ultima~~ X.

Dits y la gitana.

Gitana = (Entrant a una senyal de Lluisa)

Señoritas y caballeros... ¿Quiéren

ustedes que les diga la guenaventura?

Ellas = Sí, sí, sí!

Lean = ¡Ara!...

Lluis = (Calla!)

Lean = (Ah!)

Gitana = ¿A quien se la digo?

Lean = ¿A l'Amelia?

Amel = No, yo no.

Gitana = Primero a los caballeros.

Lluisa = Aixó es. El señor Marsal. Venga
usted.

Mars = Vol callà.

Ellas = Sí, sí.

Gitana = Caballero. Voy a adivinar a usted too

en pasao, presente y futuro.

Mars = No, no; aixó à ni als jovers.

Gita = Acaso no es usté lo mismico que un joven?

Mars = No digo...

Gita = Si en mis ojos estoy leyendo...

Carmé = Qué?

Gitan = Casi ná, que está enamorado de una jembra...

Mars = Donchs s'equivoca; soch casat y...

Gitan = Venga esa mano. Usted casao?...

Si es casao ni ~~le~~ se casará enjamá...

Esas lineas...

Foto = Da, ja, ja!

Mars = Qué no? Per qué?

Gitan = Por qué?... Si es usted tan viejo...

Mars = Eh!

Gitan = ¿Que nació usted un temprano y...

... feo.

Mars = ¡Caram! (Vamos...)

Gitan = ¡Ya conozco yo que pretende usted casarse...; pero amigo mío, llegó usted tarde.

Ellas = ¿Como?

Gitan = Sí, señoritas. Es tormento de este cabayero, que por esas dos rayitas, veo que tendrá unos treinta... digo, unos veinte... no, no; mucho se juntan... si es casi una niña... Eso, un angelico de diecisiete primavera... Pues bien; ese angelico que usted pretende... ¿se lo digo?

Fots = Si, si!

Gitan = Amia y no à usté, y es correspon-
dida.

Mars = Malo! (A D. Francisco.)
(Que tal?)

Fran = (Si.) (ia)

Gitan = Quiere un buen consejo?...

Fran = Vejam.

Gitan = Con esa facha no se case usté.

Fots = Da, ja, ja!

Mars = Miri que la seva sembra un decim
de la loteria del any passat,...

Fots = Da, ja, ja!

Gitan = O la zuya?... lo mismico que una
aproximación de Cuassimodo!...

Fots = Da, ja, ja!

- Mars = Això es massa! (*Fent l'enfadat.*)
- Feliu = No'n fagi cas, Senyor Marsal.
- Gitan = Se la digo à ustè pollito!...
- Julio = No, gracias. Tome usted y (*Diners.*)
- Mars = (Això marxa.) (*A Francisco. Parlant baix.*)
- Julio = ...dejenos en paz.
- Gitan = A la puena de Dios. Salu senyores!
Abur viejo verde!... Ja, ja ja!... (*rius*)
- Mars = Poca!... (*Fent l'enfadat y aipecantre.*)
- Leau = No sap lo que son aquesta gent?
- Mars = Pero no veluen quin modo de com-
prometre.
- Carri = Calli, home. ¿Qui fa cas d'aques-
tas cosas?
- Lluís = Natural. Creu que nosaltres el fem
tant poch formal per fer semblan

disbarat!...

Leau = Fugui, fugui! Si que s'hagués
begut l'enteriment.

Felip = Ara! Casarse a n'aquesta
edat!...

Lluís = Oh! y ab un ~~sej~~ angel de diset
anys, com ha dit la gitana.

Mars = Es que...

Carm = No cal que's disculpi, prou el co-
neixem...; prou ho sabem que vos-
té es mes formal que tot això

Mars = (Hem tocat la llaga!) (A D. Fernando.)

Fern = (Vaya.) (id.)

Hebeu acabat?

Felip = Que vol dir?

Ferna = Que tampoch veig que sigués un

disbarat tan gros com volen supo-

rar...

Fots = Què?

Mars = (Duro, duro!) (*et J. Fernando.*)

Ferna = El que'l senyor Marsal, tractés de
contraure matrimoni.

Fots = Ah!

Larne = Per molts anys.

Lluís = Pero suposem que no serà ab una
col·legiala...

Ferna = (Com tiran...)

Mars = Sempre d'humor...

Ferna = Aquestos si que...

Leau = Ens ponen totas.

Ferna = Tu ho has dit.

Lluís = ~~Però~~ Bueno, bueno. Això ja comensa

à ser aburrit!

Carm = Casi tens ralió.

Amel = Que volem fer?

Lluís = Un partit de Foot-ball.

Ells = Si, si.

Carm = Vosté també, senyor Marsal.

Mars = Do?... Com no'l conech practica-

ment...

Lluís = Aixís un'altre vegada no ho po-
drà dir.

Mars = Deu ser molt fatigós.

Lluís = Pero molt higienich.

Carm = So mes un rato...

Lluís = Despres descansarem tot colum-
piantnos.

~~Julia = (Amelia, dintre cinch minuts aquí)~~

Julio = (Amelia quedis un moment.)

Ameli = (Be.)

Carm = Animis.

Mars = Siga; pero consti que no ni entench
res.

Foto = Bravo! Bravo!

Mars = Aquí mateix?...

Lluís = No, aquí no hi ha lloch; allà a la
plasseta de la cascada.

Foto = Anem! Anem!

Amel = Ja vindrà. Vaig a canviar-me las
botas... (Fa una senya a Julio.) (Militin.)

Lluís = Don el bras, papà.

Ferna = No, jo vos deixo un moment; vuy
arribarme a la peluqueria.

Carm = Forna luego, sens?

Berna = Mitj' hora. (*Mitís.*)

Lluís = Senyor Marsal... (*oferintli el bras.*)

Mars = Ab moltíssim gust! (*Mitís esquerra.*)

Julio = Jo, si m'ho permeten, voldria
treurem el xaqué...

Lean = Agafa una americana meua. De-
manala à n' al Peret.

Julio = Arribat l' hora; dintre un ratet
emmena à n' al senyor Marsal
cap aquí.

Lean = Conforme. (*Tots Mitís menos Julio y Amelia.
que torna.*)

Julio = Amelia?...
Amel = Que se li ofereix.

Amel = Que se li ofereix.

Julio = Vostè y jo, per desbaratà els plans
de aquell senyor tenim que repre-

sentar una comedia.

Amel = Vol dir?...

Julio = Ferim que femos l' amor.

Amel = Ja, ja, ja! L' amor... ~~Amel~~ ~~Amel~~

~~Julio~~

(Setuen.)

Amel = Ja pot comensar... L' amor de parivue,
eh?

Julio = Si... (I es hermosa!...) Escolti:

¿Que ha vist la sarsuela "Sugar
con fuego?

Amel = Per qué ho diu?

Julio = Perque... Amelia, ¿y si en lloch
de...?

Amel = De qué?

Julio = No m' ho preguntí. Vostè posseheix de
sobras las mes hermosas prendas

per' cultivar el cor mes refractari...

y com que el meu, no es d'aquestos...

Aneli = Julio, pensi que al concedirli aqueixa
entrevista ha sigut solament per
simulá...

Julio = Amelia; hi ha un refrán que
diu: "A grans mals gran remeys."

Escena iultima

Dits, Lluïsa; luego S. Marsal, ~~Fernan~~ Francisco,

Carme, Angelina, Leandro, Felix.

Lluïsa = Ja ve!... (*Desapareix.*)

Julio = Are sense comedia; i vol ser la meua
esposa?... Soch rich, independent,
y mes que tot això l'estimo y la

... farà ditxosa!

Amel = ~~Si~~ Julio... *... com puc el meu...*

Julio = Diguim que no li sochi indiferent;
diguim que correspon a las mevas
aspiracions...

Amel = Si...

Julio = Oh, gracias! gracias, Amelia meva!

Mars =

(Acostantse prop d'ells.)

(Ja heu caygut a la ratera!)

Dem! Dem! (Fort.)

Julio = Ah! Es vostè senyor Marsal?...

Mars = Si...

Julio = Dispensi...

Mars = Com no venian...

Amel = Es que...

(Apareixen tots els demés.)

Mars = (Això ja es ^{llest.} ~~està~~ ~~feta~~.) (A D. Francisco.)

Carm = Que'm de fer?

Lluís = A columpiarnos.

Varic = Si, si.

Lluís = Fa massa sol per fer cap partit de

Foot-Ball.

Carm = Senyor Marsal, animis!

Mars = Si, si... be ho estich prou.

Lluís = Despenja 'l columpio, Leandro.

Lean = Vaja, ja que ho volen... (Ho ja.)

Ellas = Si, si!

Lluís = Segui. Vosté primer.

Mars = Go!

Carm = No faltava més.

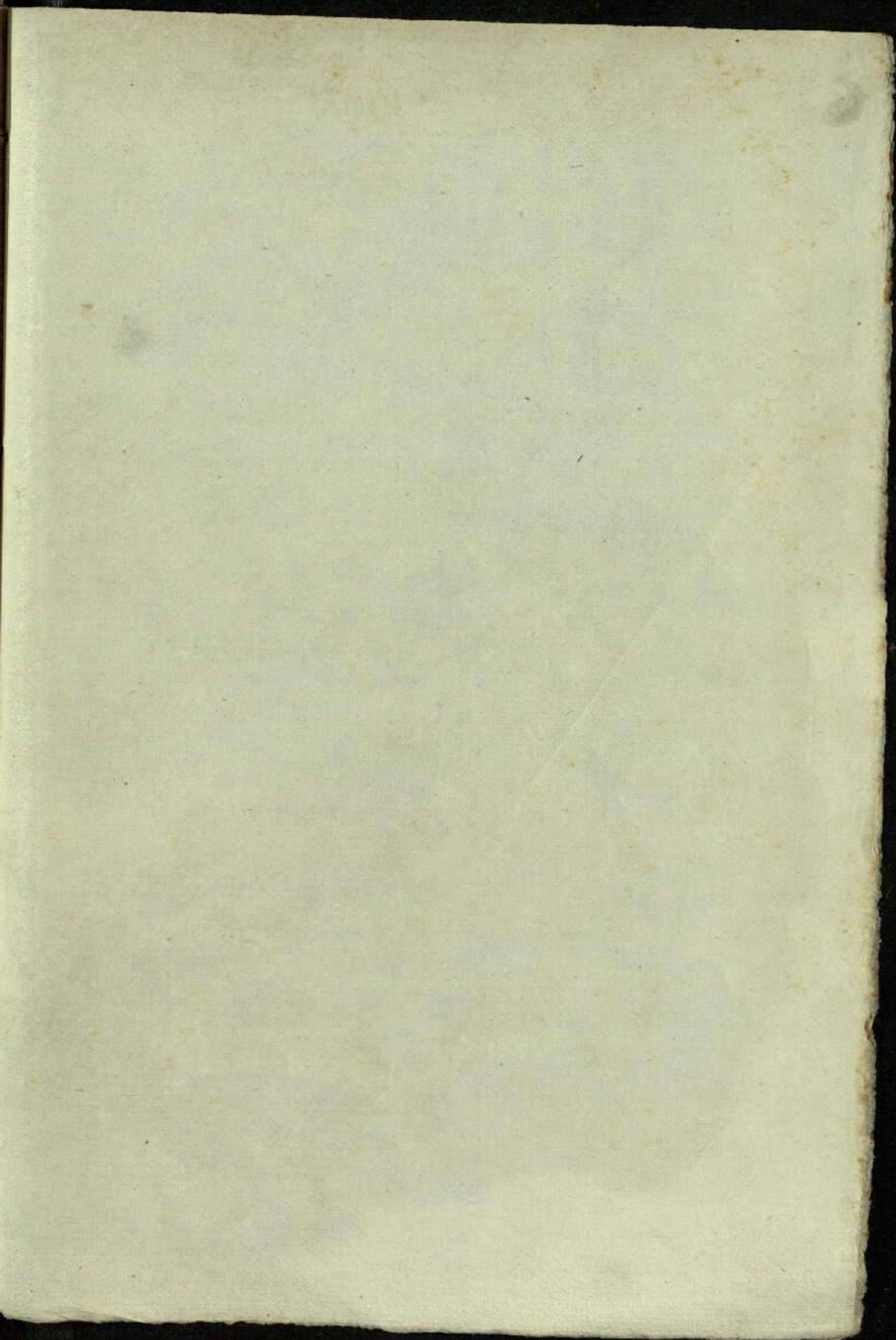
Mars = Pero... y si'm marejo?...

Lluís = No temi... Un xiquet. Segui.

Carm = Aixis. (Seu el Sr. Marsal al columpian.)
Feliç = Agafis fort.
Franci = Ay, Marsal!
Lean = No hi ha cuydado.
Ellas = A la una, a las dugas!
Feliç = Ara! (El columpian.)
Mars = Prou! Prou!
Ellas = Mès! Mès! Viva'l senyor Marsal!
Tots = Visca!

Felo rapit.

Fi del acte primer

6

/1006687325